

Sofia Johansson

Tieto- ja turvallisuusosasto, Tieliikenne ja kuljetusketjut -yksikkö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi automaattisesta tietojen hausta ja -vaihdosta poliisiyhteistyössä sekä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi automaattisesta tietojen hausta ja -vaihdosta poliisiyhteistyössä sekä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi laki automaattisesta tietojen hausta ja -vaihdosta poliisiyhteistyössä. Laissa annettaisiin Prüm II -asetusta täydentävät säännökset tiedonvaihdoista sekä tietojen käytöstä kadonneiden henkilöiden ja tunnistamattomien vainajien tunnistamiseksi. Lisäksi esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi lakia henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa. Lakiin tehtäisiin asetuksesta aiheutuvat tekniset muutokset.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan kannalta merkittävää on etenkin esitysluonnoksen ajoneuvorekisteritietoja koskeva osuus. Ajoneuvorekisterin tiedoilla tarkoitetaan liikenneasioiden rekisterin sisältämiä tietoja ajoneuvoista. Liikenneasioiden rekisteristä, sen tietosisällöstä ja tietojen luovuttamisesta säädetään liikenteen palveluista annetun lain (320/2017, liikennepalvelulaki) 26–28 luvussa.

Esitysluonnoksen mukaan Prüm II -asetuksessa vahvistetaan puitteet jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten väliselle tietojen haulta ja vaihdolle vahvistamalla muun muassa tiettyjen ajoneuvorekisteritietojen automaattiseen hakuun sovellettavat ehdot ja menettelyt. Asetuksen 16 artiklassa säädetään ajoneuvorekisteritietojen automaattisesta hausta. Asetuksen mukaan rikosten ennalta estämistä, paljastamista ja tutkimista varten jäsenvaltioiden on annettava muiden jäsenvaltioiden kansallisille yhteyspisteille ja Europolille pääsy kansallisiin ajoneuvorekisteritietoihin, jotta nämä voivat tehdä automaattisia hakuja yksittäistapauksissa.

Suomessa ajoneuvorekisteritietoja koskevan tiedonvaihdon kansallisena yhteyspisteenä toimii Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Ajoneuvorekisteritietoja vaihdetaan jo nykyisen Prüm-kehikon puitteissa esimerkiksi ajoneuvoihin liittyvän rikollisuuden torjunnassa ja tutkinnassa. Liikennepalvelulain 230 §:n 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto saa luovuttaa rekisteristä tietoja ulkomaan viranomaisille tai viranomaistehtäviä varten, jos luovuttaminen perustuu lakiin, Euroopan yhteisön lainsäädäntöön tai Suomea sitovaan kansainvälisen sopimuksen velvoitteeseen.

Ajoneuvorekisteritietojen automaattista hakua varten jäsenvaltioiden on käytettävä eurooppalaista ajoneuvo- ja ajokorttitietojärjestelmää, Eucaris-järjestelmää, kuten jo nyt tehdään. Eucaris-järjestelmän kautta vaihdetut tiedot on lähetettävä salattuina. Prüm II -asetuksen mukaan komissio antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa täsmennetään ajoneuvorekisteritietojen tietoelementit, joita voidaan vaihtaa, ja tekninen menettely Eucaris-järjestelmän kyselyjen tekemiselle jäsenvaltioiden tietokannoista.

Esitysluonnoksessa todetaan, että jos jäsenvaltio haluaa käyttää asetuksen tarkoittamia sormenjälki- tai DNA-tietoja, kasvokuvia, poliisirekisteritietoja tai ajoneuvorekisteritietoja kadonneiden henkilöiden tunnistamiseksi rikostutinnan yhteydessä tai humanitaarisista syistä johtuvissa tilanteissa, sen tulee antaa asiasta kansallista lainsäädäntöä. Edelleen jos jäsenvaltio haluaa käyttää Prüm II -asetuksen mukaisia tietoja tunnistamattomien vainajien tunnistamiseksi, sen tulee antaa asiasta kansallista lainsäädäntöä. Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että Suomi käyttäisi tätä mahdollisuutta ja asiasta säädettäisiin kansallisesti.

Esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 6 §:ssä säädettäisiin tiedonvaihdesta liittyen kadonneisiin henkilöihin ja tunnistamattomiin vainajiin. Pykälän 1 momentissa esitetään, että poliisi saisi tehdä Prüm II -asetuksen mukaisia kyselyjä sormenjälki-, DNA- ja kasvokuvarekistereiden sekä ajoneuvorekisterin ja poliisirekisterihakemistojen tietoihin, jos se on välttämätöntä kadonneiden henkilöiden etsimiseksi rikostutinnan yhteydessä. Pykälän 2 momentin mukaan poliisi ja Rajavartiolaitos saisivat tehdä Prüm II -asetuksen mukaisia kyselyjä sormenjälki-, DNA- ja kasvokuvarekistereiden sekä ajoneuvorekisterin tietoihin, jos se on välttämätöntä tilanteissa, joissa henkilön henki tai terveys on muusta kuin rikoksesta johtuvasta syystä uhattuna. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin poliisin oikeudesta tehdä Prüm II -asetuksen mukaisia kyselyjä sormenjälki-, DNA- ja kasvokuvarekistereiden sekä ajoneuvorekisterin tietoihin, jos se on välttämätöntä vainajan tunnistamiseksi. Lain 7 §:ssä säädettäisiin henkilötietojen käsittelystä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole huomautettavaa esitysluonnoksen lakiehdotuksiin. Ministeriö katsoo liikennepalvelulain voimassa olevien säännösten mahdollistavan Prüm II -asetuksen mukaisen ajoneuvorekisteritietojen vaihdon.

Laura Eiro

Osastopäällikkö, ylijohtaja

Sofia Johansson

Erityisasiantuntija

VN/17834/2024-LVM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: